

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Ad hæc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

TITULUS XXXX.
DE CONSECRATIONE ECCLESIAE,
VEL ALTARIS.

Eclesias cum licentia Ordinarij erectas, & principaliter ad divina sacrificia in illis celebranda destinatas, ut hæc in illis legitimè, & convenienter celebrari possint, uti & Altaria, in quibus divina peragi debent, à loci illius Episcopo consecranda, aut saltem benedicenda esse, de jure ordinario, ex pluribus juribus *distin. 1. de consec.* patet, & ex *Theologia morali L. 5. tr. 5. c. 5. & seqq.* ubi plura legi possunt, scitu sæpè necessaria, & semper utilia: pauca juxta seriem *cap. hujus sit.* hæc etiam dicentur.

2. *Alij tamen sunt casus aliqui, in quibus fixum Altare; & alijs, in quibus Altare viaticum, sive mobile de novo consecrandum.*
3. *Alij sunt utriusque Altari communes.*
4. *Efficaciter probari non potest, quod ad substantiam Altaris legitime consecrari requiratur locus, sive sacrum sepulchrum, ubi sacra Reliquia condita sint.*
5. *Debent tamen Altaria, ad divinum sacrificium destinata, esse lapidea, ac decens esset, ut omnia Altaria non ex lateritio opere, sed ex vero, ac solidò lapide constarent.*
6. *Potest tamen Ara fixa in aliqua Ecclesia nova consecratione indigere, abique eo, ut Ecclesia nova consecratione indigeat.*

CAPITULUM I.

Ad hæc.

PARAPHRASIS.

Referibit Alexander III. Pontifex, consecrandum denuò Altare esse, si motum fuerit; aut lapis, qui Sigillum continet, contractus sit, aut diminutus (enormiter, ut advertit *Glossa hic v. contractus, ex cap. quod in dubijs 3. infra eodem*) Ecclesie tamen Consecrationem in tali casu non iterari, juxta receptam consuetudinem, quicquid in contrarium antiqui Decretorum Canones aliqui innuant.

SUMMARIUM.

1. *Quamvis Ecclesia vel Altare semel legitimè consecrata, consecrari iterum non debeant, possunt tamen casus contingere, in quibus nova Consecratio faciendâ est.*

Notandum primò. Non debere quidem Ecclesiam, aut Altaria, de quorum consecratione semel factâ, ex authentica instrumentis, vel signis alijs, aut legitimis conjecturis constat, consecrari iterum esse, *Ecclesijs 20. dist. 1. de consec.* posse tamen plures casus contingere, in quibus vel sub Altaria, vel tota Ecclesia, vel simul Ecclesia, & Altaria, suam consecrationem amittunt, ut novâ consecratione indigeant, prout in hoc *cap. de consecrando iterum Altari* statuitur, si mensa sive lapis ab inferiore structura, cui committitur, & adhaeret, removeatur; aut lapis ille enormiter contractus, aut diminutus sit.

Notandum secundò. Inter Altaria illud esse dicitur, quòd aliqua sint mobilia, & vocentur Altaria portabilia, sive viatica, alia verò sint, & dicuntur immobilia, sive fixa, seu stabilia. Illa ab uno loco in

alium moventur, & transferuntur; neque per talem motionem, aut translationem de uno loco in alium, vel etiam lapidis à ligno, intra quod custodiæ causâ inclusus lapis ille est, separationem, suam Consecrationem amittunt, cum lapis ille per se sit consecratus: neque de his intelligi debent SS. Canones, cum execrari Altaria dicunt, & nova Consecratione indigere, si de loco suo amoveantur: fixa verò seu stabilia Altaria, quæ quatenus certæ basi affixa sunt, consecrantur, sicuti formam suam, & Consecrationem, ut fixa & certæ structuræ conjuncta, ut ait *Glossa in cap. si motum 29. dist. 1. de Consec. v. Altare*, accipiunt, sic per motionem ab hac inferiore structura mensæ taliter consecratæ amittit hæc suam formam & Consecrationem, non quidem per solam aliquorum inferiorum lapidum, quibus per accidens altare tale, in commodiorem v. g. usum deprimitur, amotionem, cum in tali casu, qui immediatè sunt lapides mensæ consecratæ, & quibus hæc velut basi suæ affixa adhæret, Altaris fixi, formam & altitudinem retinens, maneat: aut si omnes quidem inferiores lapides amoveantur, immoti tamen maneat, quibus affixa est Ara, & alij in locum inferiorem amotorum substituantur; aut si tota hæc mensa consecrata, cum basi sua, cui fixa hæret, de loco in locum transferatur; cum in utroque hoc casu, sicuti formam eandem fixi Altaris retinet, & conjunctionem cum basi sua, principalibus scilicet lapidibus, immediatè mensam contingentibus, & justam formam constituentibus, ita retinet etiam Consecrationem: sed per amotionem principalium lapidum, cui immediatè lapis, seu mensa affixa hæret, ita ut justæ magnitudinis & altitudinis formam amittat, prout etiam in Theologia Morali dictum *L. 5. 317a. 5. cap. 6. n. 3. ad finem.*

Notandum tertio. Tam fixum, quam portatile Altare suam Consecrationem amittere, ut nova Consecratione indigeat, si lapis ille, cui Reliquiæ inclusæ sunt, enormiter (ut ait *Glossa*) confractus sit, aut diminutus, si ad usus scilicet, ad quos fuit con-

secratus, ineptus sit, & inutilis; ita ut propter fracturam talem, aut diminutionem, in nulla integra Altaris parte calix cum patena, saltem secundum majorem partem, consistere possit, vel ob fracturam aut diminutionem talem, nimis deforme sit Altare tale; qui uterque casus Episcopi judicio relinquatur. Et hinc etiam si cornua Altaris, in quibus unctio facta fuit, sint fracta, aut fractio aliqua sit in lapide quidem sacro, ex qua tamen non impeditur calicem & patenam in lapide integro in medio Altaris consistere posse, saltem secundum majorem sui partem, non amittit suam Consecrationem, cum forma quantitatis ad conservandam Consecrationem consistat in integritate lapidis, qua possit calix & patena, secundum majorem saltem partem, in integro lapide recipi; prout etiam in *Theolog. Morali* dictum *l. c. n. 4.*

Notandum quarto. Ex hoc *cap. 1. & ex 4. cap. placuit 6. dist. 1. de Consecratione* multos Canonistas colligere, quòd de substantia Altaris consecrati, tam fixi quam portatilis sit sigillum illud, five, ut vocant alij, sepulchrum, aut locus, ubi sacræ Reliquiæ conditæ sunt; qui consequenter etiam afferunt, violato aut fracto hoc Altaris sepulchro, seu loculo, & ablatis Reliquijs, execrari Altare, ita ut nova Consecratione indigeat, si divina in ea mysteria peragi debeant: rectius tamen alij cum Soto, Suarez, Egidio Coninck, aliisque tam Theologis quam Canonistis, putant, efficaciter hoc probari non posse, cum in hoc *cap.* non asseratur, execrari Aram, si sepulchrum, aut sigillum frangatur, sed si lapis ille fractus sit (enormiter scilicet, juxta datam explicationem) qui sigillum continet: & in *cap. placuit* solum prohibeatur, nullam memoriam, aut sacellum Martyrum acceptandam esse, nisi aut corpus ibi alicujus Martyris, aut certæ Reliquiæ sint, ad cavendas scilicet multas supersticiosas devotiones, pro Martyribus colentium eos, erectis etiam memorijs, qui Martyres non fuerunt: cum ergo nullo claro sacrorum Ca-

nonum textu sigilli hujus, siue Reliquiarum loculi necessitas quoad substantiam Altaris consecrati probari efficaciter possit, & magna sit difficultas, pro tot Art. viaticis veras semper reliquias habere; quæ cum pro Ecclesijs consecrandis (cum tamen ea sine Reliquijs consecrari non deberent, ut notat *Glossa in cap. placuit v. Reliquia*) tam faciliè non obtineantur, sit etiam in materia odiola execrationis restrictio facienda, & nulla ultra claros textus extensio, rectissime quidem faciunt Ecclesiæ Prælati, magnam curam adhibendo, ut habeant sacras Reliquias, quas consecrando Altari includant, & circa sigilli hujus integritatem conservandam, cum ex sigillo hoc violato plerumque enormis fractio lapidis, cui sigillum tale inclusum est, colligatur, absolute tamen ad substantiam Arae consecratæ sigilli hujus integritas probabiliter non requiritur: quamvis consuetudo Ecclesiarum hac in materia observanda sit, prout *Theolog. Moral. l. c. n. 9.* monet,

5 Notandum quintò. Rectius colligi ex hoc cap. quòd Altaria ad officium divinum siue sacrificium peragendum destinata lapidea esse debeant, cum textus hujus cap. expressè dicat, de novo Altare consecrari debere, si lapis ille, qui sigillum continet, contractus sit, aut diminutus, & in cap. *Altaria 31. dist. 1. de consecratione* dicatur, Altaria si non fuerint lapidea, Chrismatis unctione non consecrantur; quamvis enim olim sub prima tempora Ecclesiæ, cum ob frequentes persecutiones in cryptis & speluncis; Incruentum hoc Sacrificium celebrari deberet, ligneorum Altarium usus fuerit, quòd facilius de loco in locum portari possent, postea tamen pace Ecclesiæ sub Constantino Imperatore redditâ, ex lapidibus tanquam firmiore, & quæ magis durabilis materia est, Altaria fieri jubebantur; neque ulli hodie concedendum est, in ligneo tali Altari celebrare, nisi Summo Pontifici, cui ob reverentiam S. Petri antiquissimum illius ligneum Altare servatur; & in eo soli

illi celebrare conceditur. Et quamvis videri habeat, ut ex unico & solido lapide mensuralis Altaris conficiatur, sunt tamen in quibusdam Ecclesijs fixa Altaria, non ex uno lapide duro, sicut decens esset, sed opere lateritio constructa, & ex gypso ac cemento ad cavendas faciles fracturas induta, quæ si Episcopi tolerant, improbari non possunt.

Notandum sextò. Ex hoc solo, quòd Ara etiam fixa in Ecclesia aliqua execratur, & nova consecratione indigeat, non censetur etiam execrata Ecclesia esse, & nova Consecratione indigere, uti habetur in *h. c. 4.* quamvis enim in Ecclesia sanguinis, aut humani seminis effusione polluitur, omnia in ea Ecclesia fixa Altaria polluta censentur; & vice versa, si unum Altare dicto modo polluitur, Ecclesia censetur polluta, ut nova reconciliatione tantilla, quam hoc indigeant: potest tamen fieri, ut per fractionem, aut motionem lapidis consecrati, Altare execretur, & nova consecratione indigeat, absque eo, ut Ecclesia exinde aliquod damnum patiatur, & consequenter suam consecrationem non amittat; cum enim consecratio Ecclesiæ consistat in portibus, & distincta sit à consecratione Altaris, potest illa consequenter violari combustis v. g. parietibus, aut collabentibus, absque eo, ut Altare integrum & illatum suam amittat consecrationem.

CAPITULUM II.

Tua Fraternitas.

PARAPHRASIS.

Quæsit Episcopus Tornacensis ex Innocentio III. Pontifice, qua die Ecclesiæ consecrare sibi liceat; cum enim Clericorum & Episcoporum ordinationes certos dies habeant, dubitavit, an non eodem modo certi constituti essent, pro consecratione Ecclesijs? Responsum tamen illi dedit à Pontifice, licere ipsi in die celsi sacre consecrationem Ecclesijs impendere quovis die,